

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Підготовка фахівців з високим рівнем професійної компетентності забезпечується певними зовнішніми і внутрішніми умовами. До зовнішніх умов дослідники відносять «сприятливе, акмеологічно насичене професійне середовище, що спонукає людину до розкриття його справжніх професійних можливостей; наявність акме подій, які можуть стати поштовхом до кульмінацій, «піків» професійному розвитку» [2, с. 84].

У нашому дослідженні в якості методології формування інноваційного освітнього середовища будемо розглядати культурологічний підхід. Його метою пізнання та перетворення педагогічної реальності, основою якої є аксіологія; бачення освіти через призму поняття культури, тобто розуміння її як культурного процесу, котрий відбувається у культуровідповідному середовищі, всі компоненти якого наповнені людськими смислами і слугують людині, котра вільно проявляє свою індивідуальність, здатність до культурного саморозвитку і самовизначення у світі культурних цінностей [3].

Таким культуровідповідним середовищем у вищому навчальному закладі, на наш погляд, має стати культурно-освітнє середовище як чинник професійного становлення майбутнього фахівця з фінансів і кредиту. Оскільки активізувалася роль освіти у формуванні суспільства нового типу (інформаційного, постіндустріального, «постмодерного»), в якому суттєво зросла роль знань та інформації, а культура пронизує всі сфери і рівні буття людини, то у зв'язку з цим виникла необхідність осмислення поняття «культурно-освітнє середовище». З позицій культурологічного підходу термін «середовище» означає сукупність природних і соціальних умов, належних до них уявлень і оцінок, що становлять освоєне оточення досліджуваних осіб [2]. Це визначення Н. Соловйова використовується стосовно локальних об'єктів дослідження в певний проміжок часу. Оскільки в поточний період часу в середовищі можна чітко простежити, що залишається відносно стійким, а що є рухомим і мінливим, то ми будемо також дотримуватися цього тлумачення.

У словниковій літературі під освітнім середовищем розуміють «сукупність зовнішніх умов, в яких протікає повсякденна життєдіяльність індивіда, що розглядається під кутом зору наявних в ній можливостей для його розвитку як особистості». В. Онушкін і Є.Огарьов вважають, що освітнє середовище можна розглядати як: комплекс освітніх послуг, реально доступних членам даної територіальної спільності; сукупність соціальних, економічних, культурних та інших обставин, в яких відбувається навчальна діяльність [1].

Здійснений нами аналіз наукових праць Е. Белозерцева, В. Болгаріної, В. Гатальського, І. Набока та інших вітчизняних та зарубіжних учених уможливив висновок, що культурно-освітнє середовище коледжу (вищого навчального закладу I-II рівнів акредитації) має створюватися цілеспрямовано у взаємодії педагогів і студентів, соціальних партнерів як суб'єктів професійної підготовки майбутніх фахівців. З метою розвитку і гармонізації особистісних якостей та професійної культури студентів за обраною спеціальністю, насамперед, необхідно визначити його структуру з урахуванням соціально-культурного середовища життєдіяльності особистості, зокрема, регіонального компоненту.

За логікою нашого дослідження культурологічний підхід до формування культурно-освітнього середовища коледжу потребує моделювання даного феномену. Базуючись на його основних характеристиках, обґрунтованих у наукових працях, результатах структурно-морфологічного аналізу, ми умовно виокремили три основні площини - професійного і культурного самовизначення особистості студента у відповідності з його індивідуальними особливостями і культурними вподобаннями, які перетинаючись у просторі, формують траєкторію професійно-особистісного розвитку всіх суб'єктів педагогічного процесу, та створюють важливе джерело для їхнього всебічного зростання.

З огляду на суть поняття «середовище» маємо уточнити, що організація кожного з цих просторів потребує дослідження і визначення комплексу соціальних, економічних, культурних, організаційних, педагогічних, психологічних та інших умов, у яких відбувається формування майбутніх фахівців з фінансів і кредиту.

Література

1. Онушкин В. Г., Огарев Е. И. Образование взрослых: междисциплинарный словарь терминологии / В. Г. Онушкин, Е. И. Огарев. – СПб.; Воронеж: ИОВ РАО, 1995.- 231 с.

2. Соловьева Н. В. Культурно-образовательная среда как фактор профессионального становления педагога-психолога / Н. В. Соловьева // Акмеология. - 2003. – № 3. - С. 84-86.

3. Экономический словарь: [Электронный ресурс]. - Режим доступа: [http://mirslovarei.com/content_ eco/kulturologicheskij-podxod- 32415.html](http://mirslovarei.com/content_eco/kulturologicheskij-podxod-32415.html). - Название с экрана.